

# הרצח

האחרון. רובה מאזור גרמני, בעל קוטר 7.65 מ"מ - אותו סוג של רובה אשר הציל את מדינת ישראל במלחמת העצמאות ואשר במשך שנים שימש נשק סטנדרטי של חיל הרגלים בצה"ל - השתרבב באופן בלתי בולט לעין מתוך אחד מאלפי החלורי, לאורך מסלול השיירה.

הוא היה מצויד בכונת טלסקופית, ולמחזיק זיק בו היה שדה-ראייה מצויין. כאילו קרא את דברי ראש שרותי הבטחון, ומילא אחר כל מלה שכתב.

מה שקרה לאחר מכן אפשר לשחזר רק על-פי הנחתה של משטרת דאלאס, כי האיש שכיון את הרובה היה לי הארתי אוסוואלד, 24, יליד ארצות-הברית, שלפני ארבע שנים התאכזב ממולדתו, נסע לרוסיה, חי שם שלוש שנים, נשא רוסיה לאשה - ולאחר שהתאכזב גם מארץ הסובייטים, חזר למורדתו.

אבל אוסוואלד לא היה רק גבר מאוכזב. כאיש חיל המארניס לשעבר, אף למד להשיג תמס בנשק. הוא היה צלף מעולה.

\*\*\*

יריה - ועוד שתים

**מכונת הפתוחה של הנשיא נסעה** במהירות לא מבוטלת, לאורך הרחוב שפונה מתנועה. ליד הנשיא ישבה זקלין, ולפניה מושל טקסס, ג'ון קונאלי ואשתו. משני הצדדים נסעו אופנועני-משטרה. בי-מכונת שמאחוריהם - שומרי-ראש מזויי-נים. לאורך המסלול, בין הקהל, פקחו סוכני בטחון פוראליים את עינם, לגלות כל תנועה חשודה של מתנקש אפשרי. אבל הקנה השתרבב מן הקומה החמישית, הרחק מעל לראשיהם. על כן לא ראה אותו איש. הם רק שמעו את נפץ היריות. תחילה יריה אחת, שפגעה ברקתו של קנדי. מיד לאחר מכן שתי יריות נוספות.

הנשיא התקפל בתוך מושבו. מעצמת ה-פגיעה הופל שמאלה, אל חיק אשתו. היא ניסתה לרהים את ראשו, ומיד הבינה מה קרה. "או, לא!" הפליטה. כמה פעמים חלמה על האפשרות שדבר כזה יקרה? אפשר רק לנחש זאת לפי ה-מהירות בה תפסה את המתרחש. היא קמה ממושבה, כששמלתה מגואלת בדם בעלה, התכופפה לעומתו. לרגליה שכב המושל קונאלי, ששתי היריות הנוספות פגעו בגופו.

לרגע קט נעצרה מכונת הנשיא. אך מיד לאחר מכן קרא קצין-מישמר לנהג: "מהר! לבית-החולים!" והמכונת הפתוחה דהרה במהירות שגעונית, כשאופנועני המשטרה מלחים אותה. כן רגע הפך המסע ממסע-כבוד למסע הלחיה.

\*\*\*

"איך הפצע, קלינת?"

**שירת הנשיא נסעה** מכונת מיר-חדת של עתונאים, אשר חלקם טסו מי-השינגטון כדי לכסות את נאומו של קנדי. יתר מכונות השיירה הסתבכו בתוך פקק התנועה שנוצר, הגיעו לבית-החולים זמן רב לאחר מכן. אך מכונת העתונות הדביקה את מכונת-הדמים. כתב יונייטד פרס, מרי-מן סמית, זינק החוצה לפני שהאלונקאים יכלו לגשת למלאכתם.

הוא דיחח: "הנשיא היה מוטל על הכיסא האחורי, כשגפיו נפולות מטה. גברת קנדי עשתה מזרועוניה כעין עריסה סביב ראשו של הנשיא והתכופפה מעליו, כאילו היתה לוחשת לו דברי-מה."

האשה, שלפני חודשים אחדים שיכלה תי-נוק בני-יומיים, ידעה כי ברגע זה איבדה את בעלה.

המשין העתונאי בתיאורו: "קלינת היל, איש שרות הבטחון, העומד בראש היחידה המוסקת על שלומה של גברת קנדי, הת-כוסף לעבר חלקה האחורי של המכונת. איך הפצע, קלינת? שאלתי. "הוא מת, השיב היל בקצרה."

שידור מבוהל "אל כל הנברוכירורגים,

נשיא קנדי, באחד מרחובותיה הראשיים של דאלאס, במדינת טקסס של המערב ה-פרוע.

\*\*\*

חיוך בצהריייום

**ומן האחרון של קנדי** הגבוה והיפה התחיל דחקא כיום של ניצחון. מטוסו ה-צבאי המיוחה, חיל אוויר 1, הביא אותו ואת אשתו זקלין מהשינגטון, כדי שישא נאום באוזני תושבי דאלאס. הוא בחר דחקא כי עיר זו של דרום-מערב ארצות-הברית, כי היא התפרסמה כמוקד של הדעות השמרניות והגזעניות. שבועיים לפני כן ירפו אנשים בפני עדלי סטיבנסון שבא שם לנאום, שברו על ראשו לוחות שנושאו סיסמות גזעניות.

ניצניו של קנדי באו-ם נאלץ או להסתלק בחסות המשטרה. כאשר נעצרה אחת הנשים שהתנפלו עליו, הפציר סטיבנסון בשוטרים להחררה. היא אינה זקוקה לבית-סוהר, אמר, כי אם לחינוך.

ג'ון קנדי בא לתת את החינוך. הוא הכין נאום על מדיניותו הנועות, רחיית הסיכון הפוליטי העצמי, לבטל את חוקי ההפליה הגזעיות. הוא בא לדבר אל לב השמרנות ה-טקססית, על הצורך בשלום ובקידמה.

רבבות מתושבי העיר הצטופפו בין גורדי-השחקים של רובע העסקים, הוכיחו לו שהם מעריכים את אומץ-לבו, לא פחות מגבריותו הנאה והרעננה. זקלין היפה, זוהרת בשמלה קיצית ורודה, התכופפה ימינה ולחשה על אוזנו: "איך יכול לטעון שדאלאס אינה מאירה לך פנים."

הוא חיך אליה, מאושר. כעבור שניות מספר היה ראשו המנוקב מוטל על ברכיה, נוטף דם-חיים.

\*\*\*

צדף מאוכזב

**ראש שרות הבטחון של הבית-הלבן** לשעבר, שהיה אחראי לשמירת חיייהם של נשיאים, כתב אחרי שיצא לפנסיה: "אם רובה מצויד בכונת טלסקופית, משתרבב באופן בלתי-בולט לעין מתוך אחד מאלפי החלונות לאורך מסלול השיירה, כשיש זמן מספיק בשביל לכוון באופן מדויק - הרי אנו, אנשי שרות הבטחון, חסרי-יכולת לשי-מונע על האיש ששלומו הופקד בידנינו." וזה בדיוק מה שקרה בדאלאס, ביום שישי



## רצח לינקולן

בתא תיאטרון פורד בושינגטון, באפריל 1865. שומרי-הראש הלך לשתות, שעה שהנשיא ואשתו חזו במחזה. השחקן ג'ון וילקס בות, ששנא את לינקולן על כי הכניע את צבא הדרום, התגנב מאחורי הקלעים אל תא הנשיא, ירה בעורפו. בות ברח, נתפס כעבור שבוע ימים ונורה בו במקום למוות.



## רצח גארפילד

בוצע אף הוא בושינגטון, הפעם בתחנת הרכבת, ביולי 1881. צ'ארלס גיטו, מחפשי-מישרה מופרע, שהרגיש כי קופח מכיוון שלא זכה בגיב נאות, התקרב אל הנשיא, ירה בו בגבו. גארפילד גסט משך חודשיים ימים לפני שהוציא את נשמתו. רוצחו נידון למוות בבית-משפט והוצא להורג.

**כ"ל נשיא שנבחר** בשנה המתחלקת 20, מאז 1840 - מת לפני שסיים את כהונתו. כך כתב הקורא ג'. ס. האוס מפרוינסטון, לשבועון החדשות טיים, תמישה חודשים לפני שהסטור ג'ון קנדי נבחר ל-נשיא ה-35 של ארצות-הברית. "וזה, כתב האוס, "מדאיג אותי יותר ויותר, ככל ש-אני חושב על מה שעלול לקרות לאיש ש-ייבחר עוד מעט לנשיאות."

הוא אף צירף רשימת הנשיאים שבקו-חיים בעת מילוי תפקידם:

- ה. ה. האריסון, נבחר בשנת 1840 - מת בתפקיד.
- אברהם לינקולן, נבחר בשנת 1860 - נרצח ב-1865.
- ג'יימס א. גארפילד, נבחר בשנת 1880 - נרצח ב-1881.
- ויליאם מקינקלי, נבחר בשנת 1900 - נרצח ב-1901.
- הארן ג'. הארדינג, נבחר בשנת 1920 - מת בתפקיד.
- פרנקלין ד. רוזבלט, נבחר בשנת 1940 - מת בתפקיד.

השבוע נוסף השם השביעי, והתאמתה דאגתו של האוס לגבי הנשיא האחרון. ג'ון פיציגראלד קנדי, שנבחר בשנת 1960 - נרצח ביום שישי, 22 בנובמבר 1963.

\*\*\*

"עומדים להרוג..."

**אחרי הרצח ידע מנהל חברת הטלפו-נים של עיירת אוסקנארד, בקליפורני, להספר על קול נשי מיסתורי שלחש בטלפון: "עומדים להרוג את הנשיא."**

האם היתה זו הדלפה שנתכונה להוהיר את שלטונות הבטחון? סתם מעשה קונדס? הודעה סודית שנקלטה בטעות עלידי אוון



## רצח מקינקלי

בתערוכה הכל-אמריקאית בעיר באפאלו, ב-1901. ה-ציור מראה את רוצחו, מהגר פולני בשם ליאון ציגלוש, מושיט לו את ידו, כאילו היה סתם מעריץ. אלא שמתחת למספחת החזיק אקדח, בו ירה בבטנו של הנשיא. מקינקלי מת כעבור שבוע ימים, וציגלוש נידון אף הוא להורג.